

FLOODUP PIRINEUS

RESULTATS TALLERS PARTICIPATIUS SOBRE INUNDACIONS AL RIPOLLÈS

Un projecte de:

UNIVERSITAT DE
BARCELONA

Amb la col·laboració de:

Generalitat
de Catalunya

Agència Catalana
de l'Aigua

ÍNDEX

<i>I. SÍNTESI</i>	1
<i>1. Preparació i difusió dels tallers</i>	2
<i>2. Metodologia</i>	2
<i>3. Resultats</i>	5
<i>ANNEX I. Selecció imatges històriques de aiguats al Ripollès</i>	7
Aiguat 1940 (Florenci Crivillé)	7
Aiguats 1970 (Francesc Carola)	8
<i>ANNEX II. SELECCIÓ OBSERVACIONS PUBLICADES A L'APP</i>	9

Referència d'aquest informe:

Llasat-Botija, M., E. Pardo, M.C. Llasat, 2022. FLOODUP Pirineus. Resultats tallers participatius sobre inundacions al Ripollès. Dossier Àrea de Participació Projecte AGORA 2. Universitat de Barcelona

I. SÍNTESI

En els últims anys, el Ripollès ja ha patit alguns impactes a causa de grans aiguats. El curs alt de la conca del Ter, que inclou també el riu Freser en tota la seva integritat, està sotmès a tota una sèrie d'afectacions relacionades amb les crescudes dels rius (crescudes sobtades, esllavissades,...) amb impactes socials, ecològics i econòmics greus per a la comarca.

S'han realitzat tallers participatius per fer un recull d'informació d'aquests episodis, per conservar la memòria històrica i per detectar zones vulnerables o pràctiques que puguin incrementar els danys d'aquests fenòmens. També s'ha analitzat i debatut sobre possibles mesures d'adaptació per tal de minimitzar els efectes negatius d'aquests fenòmens sobre el territori i els principals obstacles i motivacions que té la població davant la implementació d'aquestes mesures.

1. PREPARACIÓ I DIFUSIÓ DELS TALLERS

La difusió dels tallers s'ha fet a través de cartells, de publicacions en xarxes socials, per correu electrònic i per telèfon (Figura 1). Es va convidar a agents rellevants de la comarca per participar en els tallers.

Figura 1. Cartells i post d'Instagram anunciant un dels tallers

2. METODOLOGIA

S'han realitzat dos tallers al Centre cívic de Sant Joan de les Abadesses els dies 22 i 28 d'octubre de 2021 (Figura 2). Han comptat amb la dinamització del Centre d'Educació Ambiental Alt Ter, una associació sense ànim de lucre dedicada a l'educació a través de la descoberta de l'entorn natural i del patrimoni històric i social, així com la seva recuperació, conservació i difusió amb seu a Sant Joan de les Abadesses i bona coneixedora del territori.

Figura 2. Fotografia del taller

Els objectius dels tallers han estat:

- Recopilar d'informació d'episodis que han afectat la comarca.
- Identificar punts vulnerables o pràctiques de risc.
- Identificar les principals causes i impactes que causen aquests episodis.
- Identificar obstacles i motivacions a l'adaptació.
- Identificar mesures d'adaptació
- Avaluar el grau d'acceptació social i la percepció d'eficàcia de les mesures d'adaptació seleccionades.

Per la dinamització del taller s'ha comptat amb l'eina col·laborativa *Google JamBoard* i altres metodologies com la votació mitjançant post-its (Figura 3).

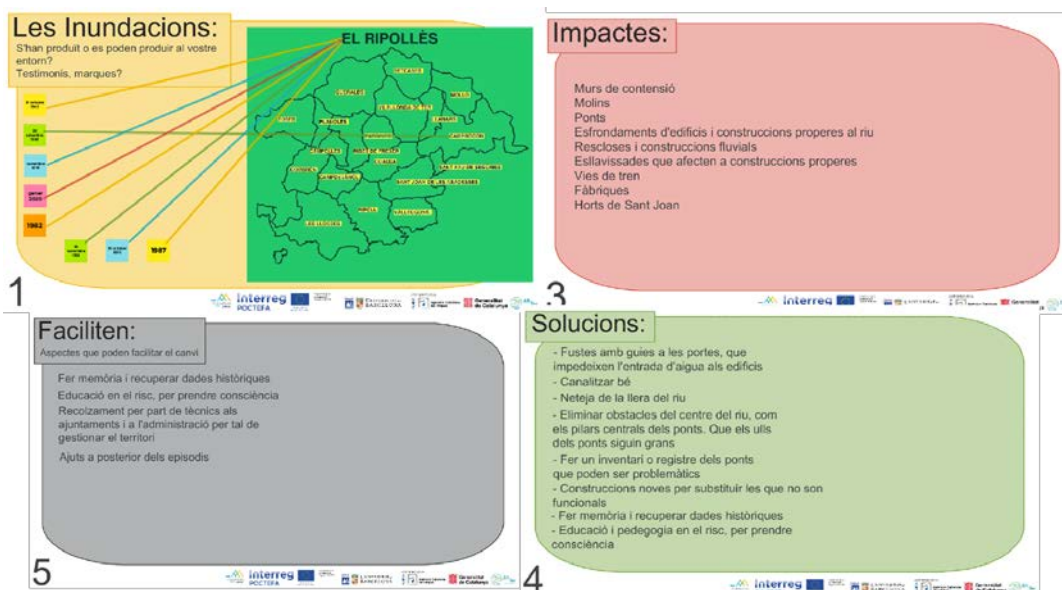

Figura 3. Algunes pantalles de l'eina Jamboard que facilita el "brainstorming".

Per una altra banda s'ha preparat un qüestionari online per recollir la informació dels participants clau que no van poder assistir als tallers: <https://forms.gle/1fqbuJS88p6kf36q8> (Figura 4).

Tallers inundacions PIRAGUA

Aquest qüestionari forma part de l'estudi que està fent el grup GAMA del Departament de Física de la Universitat de Barcelona en el marc del projecte Interreg POCTEFA "PIRAGUA" per tal d'analitzar de manera participada amb la població el risc d'inundacions als Pirineus en general i a la comarca del Ripollès en particular. Aquest qüestionari complementa els tallers participatius realitzats aquest octubre a Sant Joan de les Abadesses.

Us agraïm que participeu responnent aquest qüestionari amb el que volem recuperar informació sobre els episodis d'inundacions que s'han produït, zones vulnerables, els principals impactes i estratègies per disminuir-los (mesures d'adaptació).

Estudi realitzat en el marc del projecte EFA210/16 PIRAGUA, co-finançat pel Fons Europeu de Desenvolupament Regional (FEDER) a través del Programa Interreg V Espanya-França-Andorra (POCTEFA 2014-2020) de la Unió Europea.

floodup2@gmail.com (no compartit) [Canvia de compte](#)

* Obligatori

Recordes o tens informació d'algun episodi d'inundació que hagi afectat la comarca? *

Si tens fotos i/o dades et convidem a pujar les observacions a l'App FLOODUP, al mapa <http://www.floodup.ub.edu/mapa-app/> o enviarlo a floodup2@gmail.com.

La vostra resposta

L'App Floodup és una aplicació gratuïta i que pots descarregar des de les botigues d'Android i Apple. Pots trobar més informació a <http://www.floodup.ub.edu/>

Figura 4. Portada del qüestionari.

Els tallers s'han dividit en 3 parts diferenciades, en una primera part s'han presentat els organitzadors i els projectes i s'ha fet un torn de presentació dels assistents. En el segon taller s'ha inclòs en aquesta primera part una presentació-resum dels resultats del primer taller (Figura 5).

Figura 5. Portada de la presentació

En la segona part s'han plantejat les qüestions a debatre i la tercera part ha consistit en el tancament del taller, amb un resum i l'agraïment per la participació.

Posteriorment s'ha convidat als participants a enviar fotografies via l'App Floodup.

3. RESULTATS

Al llarg dels tallers han participat 21 persones, representants d'actors rellevants en el territori com representants d'ajuntaments, tècnics de centrals hidroelèctriques, professionals del sector de la gestió de les emergències, del turisme, del sector educatiu i experts i investigadors.

Mitjançant el taller s'han pogut identificar més de 20 punts vulnerables o de males pràctiques en relació a les inundacions a la comarca. També s'han identificat factors que poden incrementar el risc de les inundacions com l'ocupació de zones inundables o intervencions en zones naturals com podrien ser els boscs de ribera.

S'han recopilat més de 40 imatges, diversos documents i testimonis sobre inundacions històriques. La majoria es tracta d'episodis històrics que van tenir conseqüències catastròfiques (el 90%) i algun episodi recent que va provocar danys importants, especialment a les carreteres i zones de cultiu (Figura 6).

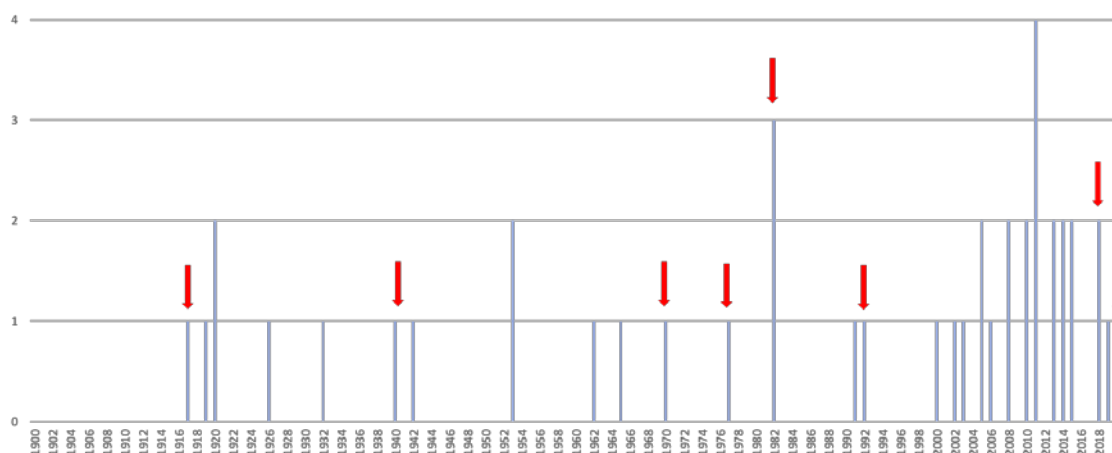

Figura 6. Episodis d'inundacions entre 1900 i 2020. Les fletxes vermelles indiquen els episodis mencionats pels participants en els tallers.

S'han pogut discriminar elements o impactes que causen més perturbacions i molèsties quan es produeixen inundacions, com els danys en ponts i vies de comunicació, en horts i danys a habitatges, fàbriques o centrals hidroelèctriques. També s'han mencionat canvis que s'han produït en el temps: canvis en la llera, llocs que s'inunden ara i abans no.

S'han identificat els principals reptes i dificultats davant la implementació de mesures d'adaptació com podria ser la falta o dificultat d'accés a coneixement expert per part de les persones que han de prendre les decisions i la resistència a canvis en la fisonomia dels pobles d'alta muntanya.

Per últim s'han identificat 20 mesures d'adaptació i s'han analitzat per prioritzar-les tenint en compte dos criteris: la seva eficàcia i l'acceptabilitat social. Entre les mesures seleccionades pels participants destaquen aquelles relacionades amb la millora del coneixement i educació de la població (del territori i visitant) en relació als riscos natural.

Al tancament dels tallers el nivell de satisfacció per participar-hi ha estat molt elevat i s'han mostrat disponibles i interessats per activitats similars futures.

ANNEX I. SELECCIÓ IMATGES HISTÒRIQUES DE AIGUATS AL RIPOLLÈS

Aiguat 1940 (Florenci Crivillé)

Figura 7. Imatge del Ter a Camprodon on es pot veure el pont destruït.

Figura 8. Imatge de danys causats per les inundacions, al fons es pot veure una casa amb danys severos.

Aiguats 1970 (Francesc Carola)

Figura 9. Imatge dels efectes dels aiguats de 1970 a Camprodon

Figura 10. El Ter a l'alçada del Pont d'Olot a Camprodon durant les inundacions de 1970

ANNEX II. SELECCIÓ OBSERVACIONS PUBLICADES A L'APP

Figura 11. Zona embassada a la desembocadura de la Riera d'Oganés conseqüència del temporal Glòria a Sant Joan de les Abadesses.

Figura 12. Pont reconstruït sobre la riera d'Oganés després que es produís un esvoranc l'estiu del 2021 a causa d'episodi de pluges intenses

Figura 13. Restes arrossegats per anteriors aiguats al marge